

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Boekel

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1. Missie en Visie	4
1.2. Kaders en afbakening	4
1.3. Organisatie en samenwerking	5
2. Trends en ontwikkelingen.....	6
2.1 De wereld na de coronapandemie	6
2.2 Maatschappelijke ontwikkelingen	6
2.3 Kansen en bedreigingen rondom digitalisering.....	6
2.4 Verharding ondermijnende criminaliteit.....	7
2.5 Daling traditionele criminaliteit.....	7
2.6 Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving.....	7
2.7 Toename van incidenten met kwetsbare en/of personen met onbegrepen gedrag	7
2.8 Positie jongeren staat onder druk	7
3. Maatschappelijke inbreng	8
4. Zorg en veiligheid	10
5. Digitale Veiligheid	11
6. Maatschappelijke Onrust	13
7. Ondermijning	14
8. Veilige Woon en leefomgeving	16
9. Hoe nu verder	17
Bijlage 1: Onderwerp van de bijlage in wit, achtergrond in blauw	18

1. Inleiding

1.1. Missie en Visie

Onze missie is een aantrekkelijke gemeente te zijn waar inwoners en bezoekers zich veilig voelen om te kunnen wonen, werken, verblijven en recreëren. Een gemeente in het basisteam Maas en Leijgraaf die in staat is de hedendaagse veiligheidsproblematiek aan te pakken met balans tussen preventie, zorg en repressie en met betrokkenheid en inzet van onze veiligheidspartners en de inwoners. Daarbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Verankeren van de veiligheid in de buurten, wijken en kernen.
- Voorkomen en bestrijden van (grootschalige) incidenten en verstoringen van de openbare orde.
- Voorkomen, verstoren en stoppen van ondermijnende activiteiten, met daarbij een goede balans tussen preventie, zorg en repressie.
- Behouden of verbeteren van de veiligheidsgevoelens en veiligheidscijfers.

Om dit te bereiken is verbinding tussen de verschillende gemeentelijke domeinen belangrijk, want interventies binnen het ene domein kunnen gevolgen hebben voor andere domeinen. Integrale samenwerking vergroot bovendien vaak het effect van een interventie.

Gewerkt wordt met een integrale aanpak op basis van gedeelde en gedragen prioriteiten zoals benoemd in dit beleidsplan. Op basis daarvan wordt tweejaarlijks een toegespitst, op maatschappelijk effect gericht uitvoeringsplan, opgesteld. Daarin wordt voldoende ruimte bewaard om tijdig te kunnen bijsturen wanneer trends en ontwikkelingen daar aanleiding voor geven..

Problemen willen wij voorkomen waar dat kan. Daarbij streven wij naar de juiste balans tussen preventie, zorg en repressie en naar een goede afstemming tussen de bestuurlijke, zorg- en strafrechtketen. Door vroegtijdig te signaleren, kunnen problemen op tijd worden aangepakt. Als de situatie daarom vraagt, wordt handhavend ingegrepen.

Wij betrekken onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk en wij bekijken verschillende mogelijkheden om het doel te bereiken, bijvoorbeeld het aanspreken van burgers op hun gedrag zonder gelijk met het bonnenboekje te zwaaien. In deze context zien wij het toepassen van juridische middelen als een uiterste middel. Wij proberen partijen bij elkaar te brengen en stimuleren initiatieven van onze inwoners en ondernemers.

1.2. Kaders en afbakening

De Politiewet (artikel 38b) bepaalt dat elke gemeente in Nederland minimaal één keer in de vier jaar doelen vaststelt die de gemeente nastreeft op het gebied van veiligheid. Deze doelen worden opgeschreven in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en worden ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Daarmee is het IVP het belangrijkste sturingsinstrument voor de gemeenteraad op het gebied van de lokale veiligheid.

De vorm en inhoud van het IVP zijn niet wettelijk voorgeschreven; er is daarmee veel ruimte voor lokale invulling. Het gemeentelijk veiligheidsterrein is op te splitsen in sociale veiligheid en fysieke veiligheid.

- Sociale veiligheid: de mate waarin mensen beschermd zijn, of zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt door menselijk handelen. Dit betekent het voorkomen van overlast en criminaliteit en het bevorderen van sociale cohesie en leefbaarheid.
- Fysieke Veiligheid: de zorg voor bijvoorbeeld verkeersveiligheid, brandveiligheid en externe veiligheid (dit laatste betreft bijvoorbeeld de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen).

Dit IVP richt zich primair op sociale veiligheid. Fysieke veiligheid valt grotendeels buiten de reikwijdte van dit beleidskader. Voor onderwerpen die vallen onder fysieke veiligheid verwijzen wij naar specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid, zoals bij verkeer, externe veiligheid of door de Veiligheidsregio Brabant-Noord en de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN). Dat geldt ook voor reguliere toezicht- en handhavingstaken in de leefomgeving zoals de aanpak van hondenpoep en parkeeroverlast.

1.3 Organisatie en samenwerking

De bestuurlijke driehoek Maas en Leijgraaf heeft gevraagd dit IVP voor de drie gemeenten gezamenlijk voor te bereiden en een format te ontwikkelen dat voor elke gemeente in Maas en Leijgraaf te gebruiken is. Daarvoor is een ambtelijke schrijfclub opgericht.

De gemeente voert de regie op veiligheid. Dat betekent dat de gemeente stuurt op de selectie en aanpak van veiligheidsthema's, op samenwerking en het nakomen van afspraken, op tussentijdse evaluaties en op doorontwikkeling van de aanpak. Daarbij wordt samengewerkt met veel partijen, zowel intern als extern (o.a. de politie, het Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis, Veiligheidsregio, Bureau Halt, reclassering, welzijnswerk, jongerenwerk, bureau Jeugdzorg, GG&GD, (geestelijke) gezondheidsinstellingen, onderwijsinstellingen, woningcorporatie, horeca, bedrijfsleven). Een deel van deze partijen heeft input geleverd voor het IVP. Voor een aantal thema's binnen dit IVP geldt dat deze alleen succesvol kunnen worden aangepakt als ook regionaal wordt samengewerkt. Voor die thema's wordt regionaal samen opgetrokken en hiervoor is een Regionaal Veiligheidsplan opgesteld dat in de loop van 2022 voor een zienswijze aan de gemeenteraden wordt (of is) voorgelegd.

Een bijzondere plaats nemen onze bewoners in: hoe beleven zij veiligheid en welke onderwerpen zouden zij met prioriteit aangepakt willen zien? Deze informatie hebben wij opgehaald door middel van een consultatieronde onder de buurtcoördinatoren van buurtpreventie.

Binnen het basisteam Maas en Leijgraaf is ervoor gekozen om in de basis een gezamenlijk plan te maken op basisteamniveau. Een gezamenlijk plan biedt evidente voordelen op het gebied van herkenbaarheid en uniformiteit, het illustreert de eenheid en saamhorigheid die de overheid, samen met haar ketenpartners, voelt en wil uitstralen bij de aanpak van onveiligheid en criminaliteit. Daarnaast is de aansturing van de politie meer robuust, want de gemeenten in het basisteam hebben dezelfde visie op de aanpak van belangrijke thema's en kunnen elkaar daarin versterken en de gemeenten kunnen de taken en thema's gemakkelijke verdelen. Daarom is voor de totstandkoming ambtelijk en bestuurlijk samengewerkt. De vaststelling van de lokale IVP's is een bevoegdheid van de afzonderlijke gemeenteraden en daarmee kan elke lokale raad wijzigingen in het plan aanbrengen, andere doelen stellen of een andere prioritering van thema's aan te brengen. Daarnaast kan in het lokale IVP gemeentespecifiek onderdelen worden toegevoegd waarin de couleur lokale van de veiligheidsproblematiek tot uitdrukking komt.

2. Trends en ontwikkelingen

De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven en steeds meer taken met een duidelijke veiligheidscomponent. Zonder volledig te zijn, wordt hier een aantal trends en ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op ons veiligheidsbeleid.

2.1 De wereld na de coronapandemie

De afgelopen twee jaar stond ons leven in het teken van de coronapandemie. Hoe de situatie rond corona zich zal ontwikkelen is onzeker maar we moeten rekening houden met de volgende mogelijke scenario's:

- Terug naar normaal (corona is verdwenen);
- Corona wordt endemisch (corona wordt beschouwd als een "griep+" met enkele golven);
- Corona is in Nederland onder controle, maar in sommige andere landen niet (hetgeen af en toe nog voor problemen kan zorgen);
- Corona blijft een reëel gevaar en vraagt een continue strijd (met af en toe ook weer noodzakelijke maatregelen);
- Het coronavirus blijft een groot gevaar (o.a. door nieuwe varianten) en een wereldwijd probleem.

2.2 Maatschappelijke ontwikkelingen

Verskillende maatschappelijke, sociale en demografische ontwikkelingen hebben direct invloed op de samenleving:

- Vergrijzing van de samenleving;
- De asielproblematiek en de noodopvang;
- Arbeidsmigranten zullen naar Brabant blijven komen;
- De positie van jongeren in de samenleving;
- Er wordt kritischer naar privacy en de overheid gekeken;
- Krapte in de capaciteit bij de politie, het OM, de gemeenten en de andere veiligheidspartners;
- Krappe arbeidsmarkt met gevolgen voor alle partners;
- Politieke en bestuurlijke aandacht voor maatschappelijke thema's die de komende jaren prominent op de agenda zullen staan: de sociaaleconomische situatie, klimaattransitie, internationale veiligheid, inclusiviteit en diversiteit.

2.3 Kansen en bedreigingen rondom digitalisering

Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Er is een verschuiving zichtbaar van traditionele criminaliteit naar criminaliteit waarbij internet wordt gebruikt. Door de mondiale spanningen en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks en cyberaanvallen toe. De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die momenteel nog niet bekend zijn. Digitalisering biedt ook kansen (zeker in een tijd van personeelstekort in vele sectoren): inzet van digitale middelen kan ondersteunend werken.

2.4 Verharding ondermijnende criminaliteit

Onze regio is aantrekkelijk voor (internationale) bendes die zich bezighouden met ondermijnende criminaliteit. De handel in drugs is zeer lucratief en het gebruik van drugs is steeds meer geaccepteerd en dat geldt ook voor gebruik tijdens evenementen. Opvallend is de verharding in de ondermijning, liquidaties, ripdeals en bedreigingen van bestuurders zijn al heel normaal geworden. Opvallend is de flexibilisering in de ondermijning: daar waar geld te verdienen is, stappen criminelen in. Het zijn ook geen vaste organisaties meer, maar vooral gelegenheidscoalities met extensieve financiële middelen.

2.5 Daling traditionele criminaliteit

Sommige vormen van “traditionele” criminaliteit (zoals woninginbraken) zijn de afgelopen jaren (fors) gedaald, voor een deel door de effecten van de coronapandemie. De daling van de traditionele (aangifte)criminaliteit lijkt wel gepaard te gaan met de stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Naast de enorme stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is vermoedelijk ook sprake van bij meer onzichtbare criminaliteit, zoals ondermijning, mensenhandel of huiselijk geweld.

2.6 Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving

De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. Dit bedreigt de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land. Maatschappelijke en sociaaleconomische crisissen, maar ook gebeurtenissen elders in de wereld kunnen leiden tot onrust in ons land en hebben gevolgen voor de manier waarop we met elkaar samenleven. Het vertrouwen in instanties of overheid neemt af en op langere termijn kan dit leiden tot disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem. Maatschappelijke onrust is mede door corona meer aan de oppervlakte gekomen, denk aan de avondklokrellen. Complottheorieën wakkeren dit verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) noemt deze nieuwe vorm van radicalisering: anti-overheidsradicalisering.

2.7 Toename van incidenten met kwetsbare en/of personen met onbegrepen gedrag

De afgelopen jaren werden er steeds meer (veiligheids)incidenten geregistreerd met betrokkenheid van kwetsbare personen of personen met onbegrepen gedrag. De toename wordt in de praktijk ook ervaren door politie en de hulpverleningsinstanties. De belasting op de reeds schaarse politiecapaciteit is enorm, de opvangplekken zijn schaars, er is een tekort aan zorgpersoneel en de zorg wordt steeds vaker ambulantly ingericht. Onze samenleving wordt voor sommigen steeds ingewikkelder (digitalisering) en niet iedereen kan meekomen.

2.8 Positie jongeren staat onder druk

Tijdens de coronapandemie bleek hoe kwetsbaar de positie van sommige jongeren is. Ook andere factoren zijn van invloed op het leven van jongeren, denk aan middelengebruik, keuzestress, leerproblemen, criminaliteit, oorlog. Jongeren brengen veel tijd door op social media en zijn daardoor vaak slachtoffer van gedigitaliseerde criminaliteit (en soms ook dader). Er is daarnaast sprake van een toename van de criminaliteit bij jongeren en een normalisering van wapengebruik. Drugsgebruik onder jongeren (en de normalisering daarvan) is een voortdurende bron van bezorgdheid. Sommige jongeren zijn extra kwetsbaar door huiselijk geweld, schulden of andere problemen achter de voordeur. Deze jongeren krijgen doorgaans

een lager schooladvies, er is meer schooluitval en zijn vatbaarder voor bijvoorbeeld psychische problemen, criminaliteit, mensenhandel of radicalisering.

3. Maatschappelijke inbreng

Wat vinden onze bewoners van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente Boekel? Wat vinden zij belangrijk en willen zij het eerst aangepakt zien?

Inbreng Buurtpreventie

Het concept IVP is in september 2022 voorgelegd aan de buurtcoördinatoren. Daarbij is uitgelegd dat het IVP vooral een strategisch plan is en dat de uitwerking plaatsvindt in het onderliggende Uitvoeringsplan.

Deze exercitie heeft tijdens het buurtpreventie-overleg van 18 oktober 2022 de volgende input opgeleverd:

- Zorg en veiligheid

Ouderenzorg

Drugsaanpak

- Digitale veiligheid

Voorlichting over cybercrime

- Maatschappelijke onrust

Ook aandacht voor acties tegen boeren

- Ondernijning

Wat melden / hoe melden / informatie over meld misdaad

Anoniem

- Veilige woon- en leefomgeving

Snelheidsbeperkingen

Straatverlichting

Meer toezicht / controle boa / politie

Rolstoelvriendelijk maken

Daarnaast heeft buurtpreventie Boekel in mei 2022 via social media aan inwoners de vraag gesteld 'Wat kan veiliger in Boekel'. Dit gebeurde via de social media platforms Facebook en Instagram. Daarop kwamen met name reacties die liggen op het vlak van fysieke veiligheid, en dan met name op het vlak van hard rijden, veilig oversteken, verlichting en daarnaast toezicht op de speeltuintjes die mogelijk als hangplek worden gebruikt en woningen brandveiliger maken m.b.t. rookmelders.

In samenspraak met de afdeling die dit behartigt zijn de vragen aan de werkgroep buurtpreventie beantwoord.

Ook de bovengenoemde items die op de avond van 18 oktober 2022 zijn genoemd en de fysieke leefomgeving betreffen worden aan de desbetreffende afdelingen doorgegeven.

4. Zorg en veiligheid

4.1. Wat is dit?

Bij zorg- en veiligheidsproblemen gaat het bijvoorbeeld om huiselijk geweld, kindermishandeling, forensische zorg (snijvlak zorg en strafrecht) en problemen veroorzaakt door personen met onbegrepen gedrag (eerder 'verward gedrag'). Vaak speelt het gebruik van middelen als alcohol en drugs daarbij een rol. In het veiligheidsdomein en zorgdomein hebben zich de afgelopen jaren omvangrijke veranderingen voorgedaan. De gemeente heeft taken gekregen die eerder door het rijk werden uitgevoerd. Daardoor is de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van zorg en veiligheid groter geworden.

4.2. Waarom is dit een probleem?

Het ontbreken van een goede balans tussen preventie, zorg en repressie heeft invloed op de veiligheid en openbare orde. In casuïstiek is vaak sprake van multiproblematiek. De combinatie van ernstige en verschillende problemen maakt een persoon kwetsbaar voor misbruik en criminaliteit en/of het veroorzaken van overlast en veiligheidsproblemen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van huiselijk geweld, kindermishandeling of onbegrepen gedrag. Deze situaties kunnen escaleren tot incidenten met grote impact op betrokken personen, hun (naaste) omgeving en op de openbare orde in de gemeente. Zorg en Veiligheid vraagt juist in deze tijd veel aandacht, nu de druk op de openbare orde toeneemt door oplopende wachtlijsten, toenemende personeelstekorten en financieringstekorten bij onze zorg- en veiligheidspartners.

4.3. Waarom is dit een prioriteit?

Met het oog op goede ondersteuning en zorg én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het van belang dat zorgprofessionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Een domein overstijgende benadering van de problematiek, met een goed evenwicht tussen preventie en repressie en tussen zorg en straf, doet recht aan de situatie van het individu, zijn of haar omgeving en de belangen van onze samenleving. Wanneer er op het juiste moment ondersteuning en zorg wordt ingezet, is dat niet alleen belangrijk voor de desbetreffende persoon, maar ook voor zijn of haar naasten en omgeving. Op die manier kan maatschappelijke onrust, overlast, recidive en maatschappelijke kosten zo veel als mogelijk worden voorkomen.

4.4. Wat willen we bereiken?

In deze situaties is een domein overstijgende aanpak én samenwerking noodzakelijk. Onderlinge samenwerking op casusniveau en afstemming rond (bestuurlijke) processen is noodzakelijk om tot een goed resultaat te komen. Integrale, continue en duurzame samenwerking tussen de verschillende (regie- en zorg)partners¹ binnen de domeinen Zorg en Veiligheid, waarbij sprake is van een goede afstemming op zowel operationeel/ ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen van een (sluitende) aanpak van én aanbod voor het aantal personen met onbegrepen gedrag en de groep dak- en thuislozen in onze gemeente.

¹ Gemeentelijke organisaties, politie, OM, GGZ-instellingen, verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuizen, GGD en Veilig Thuis.

5. Digitale veiligheid

5.1. Wat is dit?

Steeds meer criminaliteit vindt plaats in een digitaal jasje. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds Cybercrime en anderzijds Gedigitaliseerde criminaliteit.

Cybercrime: Cybercrime is criminaliteit waarbij ICT zowel doelwit als middel is. Voorbeelden zijn computervredebreuk/ hacken, DDoS aanvallen en ransomware (losgeld vragen om bijvoorbeeld een blokkade op te heffen).

Gedigitaliseerde criminaliteit: Naast Cybercrime zien we Gedigitaliseerde criminaliteit. Dit is criminaliteit waarbij ICT-middelen als ondersteunend middel ingezet worden om 'traditionele' criminaliteit te plegen. Denk hierbij aan het plegen van oplichting of diefstal via het internet. Het plegen van online identiteitsfraude, phishing (naar een valse website lokken) of het online uiten van bedreigingen. In de politiecijfers is online oplichting veelal terug te vinden onder de term: 'Horizontale fraude'. Daarmee wordt oplichting bedoeld tussen privé-persoon, bijvoorbeeld via Marktplaats.

5.2. Waarom is dit een probleem?

Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit; Door de mondiale spanningen en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks toe. De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die thans nog niet bekend zijn (ook "cybercrime as a service" waarbij via het darkweb gedigitaliseerde criminaliteit of cybercrime kan worden besteld).

5.3. Waarom is dit een prioriteit?

Onze samenleving is in toenemende mate afhankelijk van informatietechnologie (IT). Nieuwe technologie leidt tot nieuwe waardevolle toepassingen, maar het faciliteert en genereert ook nieuwe kwetsbaarheden en dreigingen. De snel stijgende trend maakt vele slachtoffers en zorgt voor ontwrichting van de maatschappij. We zien hierbij een verschuiving van traditionele criminaliteit naar digitale criminaliteit. Het Dreigingsbeeld statelijke actoren beschrijft dat Cybercrime ook om andere motieven dan geldelijk gewin wordt gepleegd. Het is ook ontwrichtend voor de maatschappij. Daders van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn doorgaans moeilijk op te sporen en te vervolgen. Alhoewel hier wel slagen in gemaakt worden door politie en OM is het voorkomen van slachtoffers (door mensen cyberweerbaar te maken én de informatiebeveiliging op orde te brengen) en het verstoren van processen vele malen effectiever. Mocht er zich toch een incident voordoen dat is het van belang dat de Cybergevolgbestrijding ook op orde is. We pakken Digitale Veiligheid als onderwerp daarom in de volle breedte aan; we richten ons op cybercrime én gedigitaliseerde criminaliteit.

5.4. Wat willen we bereiken?

- We streven naar een weerbare samenleving met minder slachtoffers doordat er minder geslaagde pogingen van cyberaanvallen en gedigitaliseerde criminaliteit zijn. Doel is investeren in cyberweerbaarheid en informatieveiligheid.

- Eigen huis op orde.
- We zorgen er voor dat overheidsorganisaties een stap verder komen in de interne transitie als het gaat om de verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein.
- Wanneer er zich een Cyberaanval voordoet dan zorgen we voor schadebeperking doordat de Cybergevolgbestrijding bij organisaties beter op orde is en er op cyberincidenten geoefend wordt.

6. Maatschappelijke onrust

6.1. Wat is dit?

Maatschappelijke onrust komt in verschillende vormen voor: Polarisatie, extremisme en radicalisering en allerlei tussenvormen of combinaties daarvan ondermijnen en ontwrichten onze samenleving en leidt op de lange termijn tot het disfunctioneren van het maatschappelijke en politieke systeem. Dit kan daardoor een bedreiging vormen voor een vrije democratische samenleving.

6.2. Waarom is dit een probleem?

Door grote processen als globalisering, individualisering en informatisering is de Nederlandse samenleving veranderd. De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. In het maatschappelijk debat is er vaak aandacht voor uitgesproken opvattingen, de kans is groot dat polarisatie eerder zal toenemen dan afnemen. Denk aan boerenprotesten, asielproblematiek, complottheorieën en anti-overheid demonstraties.

Deze tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. Dit bedreigt de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land. Het kan leiden tot onrust en kan gevolgen hebben voor de manier waarop we met elkaar samenleven. Ook het vertrouwen in instanties en de overheid kan daardoor afnemen.

6.3. Waarom is dit een prioriteit?

De standpunten verscherpen, de complottheorieën en anti-overheidsgevoelens nemen toe, sluimerend ongenoegen kwam in de coronatijd meer aan de oppervlakte. Bovendien staat het dreigingsniveau (de kans op een terroristische aanslag in Nederland) nog steeds op 3, voorstelbaar. En de komende jaren zal Nederland geconfronteerd worden met het vrijkomen van (ex-)gedetineerden die eerder zijn veroordeeld voor extremistische of terroristische daden.

6.4. Wat willen we bereiken?

Vergroten van kennis en awareness over de verschillende vormen waarin polarisatie en radicalisering zich kunnen voordoen, vroegtijdig herkennen van polarisatie en radicalisering, verstevigen van sociale netwerken en verbeteren van sociale cohesie in de dorpen en wijken.

Wij proberen verbinding te houden met kwetsbare sectoren en personen.

We trekken een duidelijke lijn met betrekking tot niet geaccepteerd gedrag, en we accepteren geen geweld tegen bestuurders, handhavers, brandweerlieden etc.

De gemeente richt een meldstructuur in voor dit thema, inclusief een aandachtsfunctionaris.

7. Ondernijning

7.1. Wat is dit?

De effecten van georganiseerde criminaliteit op onze samenleving, waarbij onder- en bovenwereld verweven raken, noemen we ondernijning. Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en (overheids)diensten, zoals voor transport, vastgoed en vergunningen. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van panden om drugs te produceren of het oprichten van een bedrijf om (drugs)geld wit te wassen. Zij hebben vaak veel crimineel geld en zijn niet bang om geweld te gebruiken. Dat stelt hen in staat hun machtspositie en status in onze samenleving te vergroten.

7.2. Waarom is dit een probleem?

Hoewel georganiseerde criminaliteit en de ondernijning die daarmee gepaard gaat in de kern een bovenlokaal probleem is, worden ook lokaal de uitwassen ervan zichtbaar. Het doet afbreuk aan de veiligheid en leefbaarheid in onze wijken en buurten. Denk aan brandgevaar door een hennepkwekerij in een rijtjeshuis, uitbuiting van kwetsbare personen of het dealen van drugs in de buurt van scholen en onder jeugd. Maar we zien ook allerlei vormen van intimidatie en geweld in wijken en oneerlijke concurrentie voor (lokale) ondernemers. Door ondernijning wordt onze democratische rechtsstaat aangetast en ontstaat een parallelle samenleving die een grote aantrekkingskracht kan hebben op met name jongeren.

7.3. Waarom is dit een prioriteit?

De urgentie om ondernijning tegen te gaan is de afgelopen jaren toegenomen. We zien meer agressie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren en meer en grotere drugsvondsten. Ook is drugsgebruik steeds meer genormaliseerd. De versterkingsgelden voor de aanpak van ondernijning die recent vanuit het Rijk zijn toegekend laten zien dat deze urgentie ook landelijk gevoeld wordt. De afgelopen tien jaar is al een brede organisatie tegen ondernijning opgebouwd waarin we als gemeenten samenwerken met politie, OM, Belastingdienst, provincie, de Nederlandse Arbeidsinspectie en vele andere publieke en private partners. De partners in ons basisteam hebben belangrijke stappen gezet, maar het structureel verstoren van het criminele verdienmodel vergt veel capaciteit en een lange adem. Ook de komende jaren heeft dit daarom onze prioriteit.

7.4. Wat willen we bereiken?

De integrale aanpak van ondernijning is gericht op het effectief verstoren van het crimineel verdienmodel. We willen georganiseerde criminaliteit en de effecten daarvan in onze (lokale) samenleving aanpakken door ervoor te zorgen dat misdaad niet loont. Onze focus ligt primair op de aanpak van productie en handel in (synthetische) drugs, witwassen en mensenhandel. Een gezamenlijke aanpak – met een goede balans tussen preventie, zorg en repressie – is noodzakelijk om het gewenste effect te bereiken. De integrale partners worden hierin ondersteund door Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland. We richten ons in de aanpak op de volgende vier speerpunten:

- **Zichtbaar effectieve interventies.** Samen met onze integrale partners proberen we de crimineel daar te raken waar het pijn doet. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML). Door gezamenlijke communicatie maken we de aanpak zichtbaar en vergroten we het vertrouwen in de overheid.
- **Weerbare overheid.** Voorop staat dat wij als overheidsorganisaties weerbaar moeten zijn tegen criminele invloeden en criminele activiteiten niet willen faciliteren. Daarom committeren we ons aan de 'Brabantse norm weerbare overheid' en zetten we onder meer in op bewustwording van de signalen van ondernijning, onze informatiepositie en informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving (zoals de Wet Bibob).
- **Weerbare samenleving.** We willen de voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit wegnemen door in te zetten op weerbaarheid van de samenleving. We werken aan bewustwording van de risico's en verhoging van meldingsbereidheid bij burgers en branches. We willen dat zij criminaliteit niet (onbedoeld) faciliteren. Daarbij werken we gebiedsgericht door te onderzoeken welke branches en locaties kwetsbaar zijn en daarop met publieke- en private partners een aanpak te ontwikkelen.

- ***Vergroting van onze informatiepositie en expertise over ondermijning in onze gemeente.*** Een stevige informatiepositie en kennis van ondermijning zijn essentieel om zicht te krijgen op ondermijnende structuren en de mogelijkheden die wij en onze partners hebben om daarop te interveniëren, zowel preventief als repressief. We willen onze organisatie zo inrichten dat wij informatie optimaal kunnen benutten binnen de gemeente én in de integrale samenwerking. Daartoe organiseren wij bijvoorbeeld een Lokaal Informatieoverleg (LIO) tussen verschillende afdelingen.

8. Veilige woon- en leefomgeving

8.1. Wat is dit?

Een veilige woon- en leefomgeving is een belangrijke voorwaarde om in de gemeente te willen wonen, verblijven, recreëren, ondernemen en/of werken. Daarom blijven wij prioriteit geven aan het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Of het nu gaat om zichtbare criminaliteit zoals woninginbraken of de minder zichtbare criminaliteit zoals drugshandel en ondermijning. Door op tijd in te grijpen voorkomen we zwaardere problematiek en overlast.

8.2. Waarom is dit een probleem?

Het is van belang blijvend te investeren in een fijne leefomgeving. Na de heftige coronaperiode neemt de maatschappelijke activiteit van een ieder weer toe. We nemen een voorzichtige trend waar van stijgende klassieke criminaliteit zoals woninginbraken en diefstallen. Ook de woonoverlast door mensen met verward gedrag en jeugdoverlast is een aanhoudende zorg.

8.3. Waarom is dit een prioriteit?

Het behoud van een veilige woon- en leefomgeving vraagt voortdurende aandacht en zorg van elke inwoner, bedrijven, en de overheid. Dit vraagt een aanpak vanuit de overheid met een balans tussen preventie, zorg en repressie. Samenwerken is het sleutelwoord.

8.4. Wat willen we bereiken?

We streven naar een:

- verdere afname van de criminaliteit
- verhoging van het veiligheidsgevoel
- vermindering van de woonoverlast

Criminaliteit, drugsoverlast, jeugdoverlast, woonoverlast en verloedering in de woonomgeving kunnen het woongenot bederven. Wij zetten daarom in om dit zo snel mogelijk aan te pakken, maar voornamelijk op voorhand al te voorkomen. We focussen op een snelle, effectieve en efficiënte aanpak. Om dit te realiseren is het snel vergaren van informatie en informatiedeling van groot belang. In de aanpak ligt nadrukkelijk ook de relatie met de andere prioriteiten in dit Integraal Veiligheidsplan (ondermijning, zorg- en veiligheid, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid). Bij ernstige en herhaalde woonoverlast passen we de beleidsregels van de Wet woonoverlast toe: een aanpak waarbij zorg en repressie hand in hand gaan, gericht op het structureel beëindigen van de overlast. In de regel wordt ernstige jeugdoverlast veroorzaakt door slechts “een klein aantal” jongeren. De gemeente zal hierin meer nadrukkelijk samenwerken met jongerenwerkers. Jongerenwerk biedt activiteiten aan voor hen in de jeugdcentra. Meer nadruk zal gelegd worden op het leggen en onderhouden van contacten op straat en de begeleiding van deze jongeren om te voorkomen dat zij de aansluiting met de samenleving verliezen.

9. Hoe nu verder?

Nadat het Integraal Veiligheidsplan is vastgesteld worden de prioriteiten en uitgangspunten uitgewerkt in een uitvoeringsplan, dat tweejaarlijks wordt vastgesteld. De voortgang wordt gemonitord en besproken in de bestuurlijke en ambtelijke veiligheidsoverleggen, zowel lokaal als op basisteamniveau. Indien nodig wordt bijgestuurd.

Buurtpreventie

Openbaar Ministerie

Politie

